

ESR-PROJEKTIN LOPPURAPORTTI

Ohjelmakausi 2007 - 2013

Viranomaisen merkintöjä

Saapumispvm		Diaarinumero	
Käsittelijä		Puhelinnumero	
Projektikoodi	S11248	Tila	Jätetty viranomaiskäsitteilyyn 30.11.2012

1. PROJEKTIN PERUSTIEDOT

Projektin nimi	Tie hoitajaksi
Ohjelma	Manner-Suomen ESR-ohjelma
Ohjelman osio	Etelä-Suomen suuralueosio
Toimintalinja	4 : Jäsenvaltioiden ja alueiden välinen yhteistyö ESR-toiminnassa
Projektityyppi	Projekti, jossa on henkilöitä mukana
Vastuuviranomainen	Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Aloituspäivämäärä	01.12.2009
Päätymispäivämäärä	31.10.2012

2. PROJEKTIN TOTEUTTAJAN TIEDOT

Toteuttajan nimi	Päijät-Hämeen koulutus konserni/Koulutuskeskus Salpaus		
Projektin vastuuhenkilön nimi	Iiris Pakkanen		
Sähköpostiosoite	iiris.pakkanen@salpaus.fi	Puhelinnumero	050 526 5953

3. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄN TIEDOT

Täyttäjän nimi	Katri Kolstela		
Sähköpostiosoite	katri.kolstela@salpaus.fi	Puhelinnumero	044 7080216

4. PROJEKTIN LÄHTÖKOHTA, TAVOITTEET JA KOHDERYHMÄ

Projektin lähtökohtana oli tutkia maahanmuuttajataustaisen sosiaali- ja terveysalan koulutuksen saaneen henkilön pätevytymispolkua Suomalaisen tutkintojärjestelmän mukaiseksi ammattilaiseksi ja työllistyä. Maahanmuuttajataustaisilla henkilöillä on kotimaassaan suoritetuista sosiaali- ja terveysalan tutkintoja, mutta voidakseen toimia ammatissaan heidän tulee pätevittää tutkintonsa suomalaisen tutkintojärjestelmän mukaiseksi. Suomalainen sosiaali- ja terveysala tarvitsee nämä osaajat; alalta vapautuu vuoteen 2020 mennessä jopa 21 000 työpaikkaa.

Maahanmuuttajataustaisista työnhakijoista on noin kahdella kolmasosalla ammatillinen - tai korkeakoulututkinto, mutta heidän koulutustaustansa ja työkokemuksensa selvittämisessä ja hyödyntämisessä on kuitenkin ollut puutteita. Puutteista johtuen maahanmuuttajat ovat usein osaamistaan ja koulutustaan vastaamattomissa tehtävissä. Edellä mainitusta johtuen pätevytymistien selvittämisessä projektin keskeisenä tavoitteena oli selvittää maahanmuuttajataustaisen henkilön osaamisen tunnistamista aidoissa työtehtävissä ja rakentaa siihen työkaluja. Näiden työkalujen avulla on mahdollista saada henkilön formaali ja nonformaali osaaminen esille ja dokumentoida se. Dokumentoidun osaamisen kautta on mahdollista henkilökohtaistaa ja siten nopeuttaa tulevia pätevytymisopintoja.

Projektin tavoitteena oli rakentaa entistä tehokkaampi ja monipuolisempi tuki- ja ohjausmalli. Hypoteesina oli, että riittävällä ja oikea-aikaisella ohjauksella sekä tukitoimilla on mahdollista nopeuttaa maahanmuuttajan etenemistä pätevytymisurallaan. Puutteellinen ohjaus aiheuttaa turhaa opintojen viivästyistä sekä päällekkäistä toimintaa eri toimijoiden välillä.

Projektin tavoitteena oli myös rakentaa uudenlainen soveltuvuuden arviointimalli sosiaali- ja terveysalan koulutukseen. Pitkään käytössä olleet arviointimallit eivät ole olleet toimivia maahanmuuttajataustaisilla hakijoilla, koska ne ovat vaatineet erittäin hyvää suomen kielen osaamista ja abstraktisten käsitteiden hallintaa.

Haasteena ovat myös eri maissa suoritettujen tutkintojen vertailtavuus suomalaiseen tutkintojärjestelmään. Suomessa tutkintojen vertailtavuutta tutkii ja päätöksiä tekee keskitetysti Valvira. Järjestelmä hakee vielä muotoaan, ja selviä käytäntöjä sosiaali- ja terveysalalle ei ole vielä muodostunut. Projektissa tavoitteena olikin tutkia vertailtavuuksia sosiaali- ja terveysalan käytännöissä.

Tavoitteena oli myös kohentaa työelämän monikulttuurisuusosaamista. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimipaikat monikulttuuristuvat nopeasti; on sekä maahanmuuttajataustaisia työntekijöitä, asiakkaita että opiskelijoita. Myös oppilaitosten henkilöstö tarvitsee osaamista yhä kasvavien maahanmuuttajataustaisten opiskelijaryhmien ohjaamiseen ja opettamiseen.

Projektin välittömänä kohderyhmänä olivat projektista irrotettuun TE-koulutukseen osallistuneet maahanmuuttajataustaiset henkilöt, joilla oli vakituinen tai jatkuva oleskelulupa Suomessa alkuperäisestä kotimaasta riippumatta. Työperäisiä maahanmuuttajia ei ollut projektissa mukana. Tavoitteena oli, että kohderyhmän henkilöillä oli kotimaassaan suoritettu hoitoalan tutkinto tai työkokemusta hoito- ja tai kasvatusalalta. TE-koulutukseen valitut eivät täysin vastanneet projektin odotuksia; läheskään kaikilla ei ollut tutkintotaustaa ja yhdellä valitulla ei ollut edes työkokemusta hoito- tai kasvatusalalta. Myös kielitaitovaatimukset eivät täysin toteutuneet; Omnian koulutuksessa henkilöillä oli tavoitetta parempi suomen kielen taso.

Projektin välittömien toimenpiteiden kohteena olivat myös TE-koulutuksen työssäoppimispaikkojen työntekijät ja erityisesti opiskelijoiden työpaikkaohjaajat sekä projektissa toimineiden koulutusorganisaatioiden opetushenkilöstö. Työssäoppimispaikkoina toimivat seuraavat hoiva- ja varhaiskasvatuksen toimipaikat; Lahdessa Tapanila - koti ja Jalkarannan sairaalan osastoryhmät, Kotkassa Karhulan sairaala, Mariakoti, Koskenrinteen kodit ja Karhunkulman kohtaamispaikka sekä Espoon kaupungin useat päiväkodit.

Projektin tuloksia välillisinä kohderyhminä tulevat hyödyntämään myös muut kunnalliset työnantajat, yksityiset palveluiden tuottajat sekä kolmas sektori. Myös ammattijärjestöt (Super ja Tehy) ja eri maahanmuuttajataustaisten henkilöiden järjestöt voivat hyödyntää projektissa tuotettuja hyviä käytäntöjä.

Projektikoodi: S11248
Projektin nimi: Tie hoitajaksi

5. PROJEKTIN TOTEUTUS JA YHTEISTYÖ

Tie hoitajaksi projektin toteutuksen peruspilarit olivat innovatiivinen projektiryhmä, monikulttuurinen opiskelijaryhmä sekä joustava työelämä. Projektiryhmä tutki ja innovoi kehitettävien mallien periaatteet, opiskelijaryhmässä ja työelämässä mallit pilotoitiin sekä jatkotyöstettiin. Pilotoinnin jälkeen projektiryhmä muodosti mallit ja kehitti lopputuotteen.

Projektin rahoituksen hakija oli Koulutuskeskus Salpaus. Koska kyseessä oli yli maakunnallinen hanke, lähdettiin partnereita hakemaan Päijät-Hämeen ulkopuolelta. Tällä haluttiin myös saada hankkeeseen uusia näkökulmia. Yhteistyöhän pyydettiin Lahden ammattikorkeakoulun (LAMK) sosiaali- ja terveystieteiden laitosta, Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto Ekamia Kotkasta sekä Espoon ammattiopisto Omniaa. Kaikilla yhteistyökumppanilla on kokemusta maahanmuuttajataustaisista opiskelijoista sekä haasteista liittyen heidän koulutuspolkuun. Lisäksi ammattikorkeakoulu toi kolmannen asteen näkemystä ja tiivistä yhteistyötä toisen asteen toimijoihin. Mukaan oli pyydetty myös Kotkan ammattikorkeakoulua, mutta he eivät lähteneet mukaan. Projektisuunnitelmaa työstettiin yhteistyössä LAMK:n ja Omnian kanssa. Ekamin mukaantulo tapahtui hakemusprosessin loppuvaiheessa. Tämä on saattanut osaltaan vaikuttaa heikentävästi Ekamin sitoutumista projektoimintaan.

Myönteinen rahoituspäätös saapui 16.12.2009. Varsinaiseen vauhtiin projektitoiminnassa päästiin vuoden 2010 alussa. Projektin toimintaa hidasti myös epätietoisuus projektin sisälle suunnitellun koulutusosuuden toteuttamistavasta. Lopulta päädyttiin keväällä 2010 siihen, että koulutusosuus tulee irrottaa projektista. Koulutuksen järjestämisenä TE-koulutuksena päädyttiin, jotta opiskelijat eivät tippuisi koulutusajalta tukien piiristä. Koulutusosuus rahoitettiin ELY-keskuksen sisäisenä hankkeena (Työtä ja osaamista Tie Hoitajaksi hankkeesta).

Projektiryhmä muodostui projektiin osallistuneiden oppilaitoksen henkilöistä. Projektiryhmässä oli mukana projektipäällikön lisäksi 2 projektityöntekijää Salpauksesta, 1 LAMKista, 1-2 henkilöä Omniasta ja 1-2 henkilöä Ekamista. Näiden lisäksi tarpeen mukaan projektiryhmään kutsuttiin eri asiantuntijoita (mm. suomi toisena kielenä - opettajat ja klinikkaopettajat). Projektiryhmä kokoontui keskimäärin kerran kuukaudessa Lahdessa. Malleja kehitettiin yhteistoiminnallisten menetelmien kautta. Mallien työstämisessä apuna oli myös sähköinen WIKI-alusta.

Projektin tavoitteiden mukaisia malleja ja hyviä käytäntöjä testattiin ja jatko kehitettiin TE-koulutukseen osallistuneilla opiskelijoilla ja työelämässä. Opiskelijat valittiin koulutuksen tarjouspyynnön mukaisesti (koulutus, työkokemus, opiskelulupa, kielitaito). Hankkeeseen osallistuvien henkilöiden valinta tapahtui yhteistyössä TE-keskusten ja koulutuksen järjestäjien edustajien kanssa. Valinta oli kaksivaiheinen; ensin TE-toimisto poimi koulutuksen tarjouspyynnön mukaisia henkilöitä haastatteluun (paperivalinta).

Haastattelussa työvoimahallinnon edustaja ja koulutuksen järjestäjän edustaja haastattelivat hakeutuvat. Myös suomi toisena kielenä (S2) - opettaja arvioi henkilön suomen kielen valmiuksia haastattelun ja pienen kirjallisen tehtävän kautta. Koulutusosuudet olivat Lahdessa ja Kotkassa 8 kk ja Espoossa 15 kk.

Koulutusosuuksiin sisältyi teoriaopetusta ja 6 kk työssäoppimista. Omnian koulutus oli pidempi, koska ryhmään haettiin vasta vähän aikaa Suomessa olleita henkilöitä. Työssäoppimispaikkoina olivat Lahdessa ja Kotkassa perusterveydenhuollon osastot. Espoossa pääpaino oli varhaiskasvatuksen työpaikoissa.

TE-kouluksessa oli mukana kaikkiaan 44 opiskelijaa. Opiskelijat edustivat useita eri kansallisuuksia.

Mukana oli myös kaksi miestä. Koulutusosuuteen liittyi puolen vuoden työssäoppimisjakso.

Työssäoppimispaikkojen valinnassa käytiin yhteistyöneuvotteluja ylihoitajien ja päivähoiton johtajien kanssa.

Työssäoppimisjakson suunnittelussa huomioitiin myös heidän näkemykset. Ohjaamisen tehostamiseksi ja kehittämiseksi projektissa rakennettiin työpaikkaohjaajille monikulttuurisuusmenttori - koulutus.

Monikulttuurisuusmentorikoulutus lisäsi työntekijän valmiuksia tukea maahanmuuttajien työssäoppimista.

Koulutus oli tarkoitettu suomalaiselle hoito- ja kasvatustieteiden työntekijälle, joka toimi myöhemmin

työssäoppimisjakson mentorina. Koska monella mentorilla oli pitkä kokemus ohjaustyöstä, koulutuksessa

painotettiin erityisesti monikulttuurista osaamista ja maahanmuuttajaopiskelijan ohjaamista. Mentoreiden osallistuminen tapahtui vapaaehtoisuuden pohjalta ja ilman palkkiota.

Monikulttuurisuusmentorikoulutuksessa oli viisi lähiopetusjaksoa. Lähiopetukseen lisäksi koulutus sisälsi verkkotehtäviä sekä verkko-ohjausta. Monikulttuurisuusmentorit osallistuivat koulutuksen aikana kulttuurisen kohtaamisen workshopiin, jossa harjoiteltiin monikulttuurisia vuorovaikutustaitoja maahanmuuttajien kanssa. Ohjaajana tässä toimi S2-opettaja. Menttorikoulutukseen sisältyi myös pätevän työohjaajan antama ryhmätyönohjaus.

Projektissa kehitettiin ja työssäoppimisjaksolla pilotoitiin klinikkakouluttajamalli. Klinikkakouluttaja toimi työssäoppimispaikoilla päivittäin ohjaamassa opiskelijoita kiinteässä yhteistyössä monikulttuurisuusmentoreiden kanssa. Lahdessa toimi yksi klinikkakouluttaja, Ekamissa sekä Omniassa 2-4 klinikkakouluttaja. Klinikkakouluttajalle mahdollistui osaamisen tunnistamisen tekeminen ja soveltuvuuden arviointi työskennellessään opiskelijan ja hänen menttorin kanssa arjen työtilanteissa. Osaamisen tunnistamiseen ja soveltuvuuden arviointiin laadittiin myös kattava lomakkeisto. Lomakkeisto voitiin hyödyntää myös TE-koulutukseen jälkeen tehdyssä opiskelijoiden jatkosuunnitelmissa. Projektissa otettiin käyttöön blogi, jonka kirjoittamiseen osallistuivat sekä opiskelijat, heidän menttorit ja klinikkaopettajat. Tämä vahvisti etuudestaan hyvää yhteistyötä toimijoiden välillä. Blogin käytön aktiivisuudessa oli eroja toimijoiden kesken. Toimivin blogi oli Lahdessa.

Soveltuvuuden arviointia sosiaali-, terveys- ja kasvatusalalle tehtiin koko koulutuksen ajan sekä teorianunneilla että työelämässä. Näiden lisäksi projektissa tehtiin yhteistyötä Suomen Psykologikeskuksen kanssa. Psykologikeskuksella on pitkäaikainen kokemus soveltuvuustesteistä. Uutuutena maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille suunniteltiin ja teetettiin kattava resurssikartoitus. Kartoitukseen sisältyi myös psykologin antamat henkilökohtaiset palautteet opiskelijoille. Yhdessä työssäoppimisjakson kanssa resurssikartoitus antoi melko kattavan käsityksen henkilön soveltuvuudesta alalle.

TE-koulutusten aikana projektiryhmä työsti edelleen projektin tavoitteiden mukaista toimintaa. Koulutusten päättymisen jälkeen (viimeisenä Omnia 4/2012) suunniteltiin ja toteutettiin lopputuotoksena MURATTI, maahanmuuttajan ura ammattiin - ohjaajan työkalupakki. Lopputuote on ekologisesti verkossa luettavissa (salpro.salpaus.fi/muratti) ja laajallekin levitettävissä.

Syyskuussa 2012 pidettiin päätösseminaarit sekä Lahdessa että Espoossa. Kotkan edustajat osallistuivat Lahden seminaariin. Seminaareissa olivat kutsuttuina työelämän sekä ammattiyhdistyksien edustajia ja Lahdessa sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsenet. Mukana oli myös TE-koulutukseen osallistuneita opiskelijoita.

Yhteistyö projektipartnereiden kesken oli pääosin joustavaa ja tuloksellista. Ekamin kohdalla oli koko projektin ajan sitoutumisvaikeuksia. Nämä johtuivat projektihenkilöstön vaihdoksista ja johdon sitoutumattomuudesta irrottaa riittävät resurssit projektityöntekijöille. Työn- ja vastuun jako erityisesti Salpauksen, LAMKin ja Omnian kesken on ollut luontevaa ja tunnollista. Yhteistoiminnallisissa projektityöpajoissa koottiin jaetut työt yhteen ja tehtiin jatkosuunnitelmat.

Yhteistyö työelämän kanssa on ollut koko hankkeen ajan hyvää. Pohjatyö keskusteltiin tiiviiksi ylihoitajien ja varhaiskasvatuksen edustajien kanssa. Osastonhoitajataso olisi pitänyt ottaa aktiivisemmin mukaan jo projektin suunnitteluvaiheessa. Nyt oli Lahdessa nähtävissä parin osastonhoitajan kohdalla varauksellista suhtautumista mm. klinikkakouluttaja osastolla työskentelyyn. Lahden ja Kotkan Te-toimistojen kanssa yhteistyö oli toimivaa sekä hakeutumisasiheessa että koulutusosuuden aikana. Espoossa haasteita oli

hakeutumisvaiheessa; paperivalinnat eivät toteutuneet suunnitellusti ja haastattelussa oli kolminertainen määrä hakijoita kuin koulutuksiin voitiin ottaa (10). Tämä hankaloitti erityisesti S 2- opettajan haastatteluja eli koulutukseen ei välttämättä valikoitunut soveltuvin aines.

Projektin toimintaa ohjasi ja edelleen kehitti ohjausryhmä. Ohjausryhmässä oli kattava edustus työelämän edustajia. Mukana oli myös Lahden TE-toimiston edustaja. Ammattiyhdistys näkökulman toivat sekä TEHYn että SUPERin edustajat. Ohjausryhmä kokoontui yhteensä 6 kertaa. Puheenjohtana toimi koko ajan Omnian pedagoginen johtaja Eeva Hellsten.

Projektin kuntarahoittajina toimivat Koulutuskeskus Salpaus, Espoon aikuisopisto Omnia, Lahden kaupunki, Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto Ekami ja Carea (ent. Kymenlaakson sairaanhoiopiiri). Kotkan kaupunki oli aluksi kuntarahoittajana, mutta vetäytyi kesällä 2010. Ekami otti Kotkan rahoitusosuden hoidettavakseen. Yhteistyö rahoittajien kanssa on ollut sujuvaa.

Projektissa ei toteutettu kansainvälistä yhteistyötä.

6. JULKISUUS JA TIEDOTTAMINEN

Hankkeen toiminnasta ja tuloksista tiedottamien on ollut hankehakemusken mukaista. Hankkeesta on tehty esittelylehtinen, myös TE-koulutuksia markkinoitiin esitteen avulla. Tapaamisia sidosryhmien kanssa on pidetty (mm. osastonhoitajat, ylihoitajat, päiväkotien henkilökunta). Tapaamisissa on kartoitettu työelämän toiveita/ajatuksia hankkeen sisällöstä ja toiminnasta. Hankkeen loppuvaiheessa (syyskuu 2012) pidettiin päätösseminaarit Lahdessa ja Espoossa. Kotka osallistui Lahden päätösseminariin. Kotkassa järjesti myös pinimuotoinen päätöstilaisuus työelämälle. Seminaarit eivät olleet avoimia tilaisuuksia vaan niihin kutsuttiin kattava joukko toimijoita työelämästä sekä Lahden kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnasta. Lahdessa oli myös uutinen päätösseminaarista ja hankkeesta paikallisradion uutisissa. Hankkeen lopputuotos on tehty sähköiseen muotoon eli sen levittäminen on ollut kattavaa ja nopeaa. Hankeella on myös omat sivut koulutusorganisaatioiden nettisivuilla. Hankkeen toiminnasta ja tuloksista on tiedotettu työelämää, koulutuksen järjestäjiä, opettajia, opiskelijoita, maahanmuuttajia, TE-toimistoja, eri projektitoimijoita sekä eri yhteistyötapaamisiin osallistuneita tahoja (mm. sosiaali- ja terveysalan tutkintotoimikunta, alueiden yrittäjiä sekä Hämeen Ely-keskuksen järjestämä koulutus- ja verkostotapaaminen 22.-23.11.2011,) Tiedottaminen on tapahtunut henkilökohtaisissa tapaamisissa, infotilaisuuksissa, esitteillä, sähköisellä lopputuotteella sekä lehti-artikkeleilla (Etelä-Suomen sanomat, Uusille Urille projektilehti). Monikulttuurisuusmenttorit saivat koulutuksessa Tie Hoi´tajaksi kangaskassin sekä muistitikun. Loppuseminariin teetettiin Tie hoitajaksi muistilehti/hiirimatto -tuote sekä lyijytäytেকynä osallistujille jaettavaksi.

Tiedottamista on tapahtunut koko hankkeen ajan

Projektikoodi: S11248
Projektin nimi: Tie hoitajaksi

Projektikoodi: S11248
Projektin nimi: Tie hoitajaksi

6.1 Projektin mahdollinen internet-osoite

www.salpaus.fi/salpaus/projektit/tyoelamayhteistyö_aluekehitys/tie_hoitajaksi.html

7. ONGELMAT JA SUOSITUKSET

Haasteena ovat kolmen eri koulutuskuntayhtymän toisistaan poikkeavat toimintamallit erityisesti työn resurssoinnissa ja työtuntien irrottamisessa hanketoimintaan. Korjaavia toimenpiteitä on yritetty tehdä projektityöntekijöiden esimiesten ja koulutusorganisaatioiden projektivastaavien kanssa. Samoin hankkeen ylimaakunnallisuus aiheuttaa lisähaasteita eri maakuntien erityistarpeiden huomioimisessa.

Suosituksena voidaan esittää, että projektien toteuttavat toimijat (kaikilla tahoilla) sitoutuvat mukaan jo hankehakemusvaiheessa. Täten toimintaan ollaan sitoutuneita ja toiminta on määrätietoista. Myös resurssit tulevat projektitoimintojen käyttöön.

8. PROJEKTIN TULOKSET

Projektissa onnistuttiin toteuttamaan kaikki hankehakemuksessa asetetut keskeiset tavoitteet. Pääosa hankkeeseen osallistuneista henkilöistä löysit tiensä hoitajaksi projektissa kehitettyjen mallien avulla; 40 opiskelijasta 23 pääsi tutkintoon johtavaan koulutukseen (15, sos. ja terveysalan perustutkintoon lähihoitajaksi, 2 AMK-sairaanhoitajaksi, 3 puhdistuspalvelualan perustutkintoon). Yksi pohjakoulutukseltaan oleva lääkäri pääsi pätevyitymään lääkäriksi. Loput opiskelijoista olivat joko kielikoulutuksessa, työttöminä työn hakijoina tai valmentavassa koulutuksessa. Työmarkkina-aseman määrittelemisen on haastavaa, koska koulutuksen järjestäjät eivät tiedä TE-koulutuksen päättymisen jälkeen kaikkien henkilöiden sijoittumisesta. Seurantaraporttiin on ilmoitettu tiedot sen mukaan mitä henkilöt itse ovat ilmoittaneet. On myös tulkittu, että henkilö on opiskelijastatuksella hänen saatuaan tiedon koulutukseen hyväksymisestä. TE-koulutusosuuden ja kyseisen tutkintoon johtavan koulutuksen välillä saattoi olla jopa 3 vkoa.

Tavoitteena ollut työkalu tutkintojen vertailtavuuteen jäi suunniteltua kevyemmäksi, koska Suomessa vertailtavuustoimenpiteet tapahtuvat Valviran kautta.

Projektissa rakennettu koulutustuote pitää sisällään mm. menetelmät osaamisen tunnistamiseen sekä tuki- ja ohjaus- että klinikkakouluttajamallin.

Seuraavassa ovat Tie hoitajaksi projektissa saavutetut keskeisemmät tulokset ja niiden vaikutuksia eri kohderyhmiin (tarkemmat kuvaukset tuloksista löytyvät sivustolta: salpro.salpaus.fi/muratti)

1) Menetelmät osaamisen tunnistamiseen

vaikutus; opiskelijoiden formaalin ja informaalin osaamisen tunnistaminen ja dokumentoinnin mahdollistuminen, henkilökohtaiset opinpolut ja jatkosuunnitelmat opiskelijoille, opettajille lisäinformaatiota opiskelijoiden ohjaamiseen ja henkilökohtaistamiseen

2) Tuki- ja ohjausmalli

vaikutus; oppimisen edistyminen, opettajien ohjausosaamisen kehittyminen, työelämän monikulttuurisuusosaamisen kehittyminen

* maahanmuuttajataustainen opiskelija ryhmässäni - opettajan opas

vaikutus; ohjauksen tehostuminen, hyväksi havaittujen toimintamallien käyttöön ottaminen,

ohjauksen/opetuksen yhtenäistyminen

* Moodle-pohjainen materiaalipankki maahanmuuttajien valmentavaan koulutukseen
vaikutus; opettajille osaamisen kehittyminen uusien valmentavien maahanmuuttajakoulutusten suunnittelussa ja toteuttamisessa

* perehdyttämisopas Kymenlaakson työssäoppimispaikkoihin
vaikutus; ohjauksen yhtenäistyminen, työelämän ohjaustyön keventäminen

3) Soveltuvuuden arviointi - malli

vaikutus; opiskelijoiden soveltuvuuden ja opiskeluvalmiuksien kartoitus ja ennakoiti, Suomen psykologikeskuksen toteuttama resurssikartoitus palautekeskusteluineen, monipuolinen kartoituslomake

4) Monikulttuurisuusmentorikoulutus ja työelämän mentori -malli

vaikutus: työpaikkaohjaajien ohjaustoiminnan tehostuminen ja uudelleen suuntautuminen, työelämän monikulttuurisuusosaamisen kasvaminen, myönteisen suhtautumisen lisääntyminen
maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita kohtaan

5) Klinikakouluttajamalli

vaikutus; opiskelijoiden oppimisen tehostuminen , työelämäyhteistyön kehittyminen, opettajan työelämäosaaminen lisääntyminen, työelämän ohjaustaitojen kehittyminen

Hanke tulokset sekä hyvät käytännöt ovat koottuina verkkosivustolle

MURATTI, maahanmuuttajan ura ammattiin - ohjaajan työkalupakki (salpro.salpaus.fi/muratti)

9. PROJEKTIN INNOVATIIVISUUS

Projektin toiminnassa on pyritty kautta linjan innovatiivisiin työtapoihin. Projektiryhmä on toiminut yhteistoiminnallisina menetelmin jakamalla vastuuta ja kokoamalla tulokset yhteen. Työskentelyn apuna on käytetty myös sähköistä WIKI-alustaa. Innovatiivisena tuotteena voidaan pitää lopputuotteen työstäminen sähköiseen muotoon. Tällä on myös ekologisia vaikutuksia (mm. ei kopiointia, painotuotteita). Uusia toimintatapoja ovat monikulttuurisuusmenttoritoiminta, klinikakouluttajamalli, osaamisen tunnistamisen malli monipuolisine lomakkeineen sekä asiakaslähtöinen tuki- ja ohjausmalli. Innovatiivisuutta on nähtävissä myös soveltuvuuden arviointimallia varten kehitetyssä resurssikartoitusmallissa

10. PROJEKTIN TASA-ARVOVAIKUTUKSET

Projekti tasoittaa tietä maahanmuuttajille ja kaventaa siten heidän eriarvoisuuttaan suomalaisessa yhteiskunnassa. Sukupuoliseen tasa-arvoon projektilla ei ollut vaikutuksia. Sosiaali- ja terveysala on edelleen naisvoittoista, niin myös tässä projektissa. TE-koulutuksissa oli kaiken kaikkiaan 44 eri henkilöä ja heistä 40 oli naisia. Tosin maahanmuuttajataustaisten naisten keskuudessa on työttömyyttä enemmän kuin miehillä eli voidaan katsoa projektin auttaneen naisia löytämään tien ammatilliseen pätevytykseen ja sitä kautta työllistymään.

11. HYVÄT KÄYTÄNNÖT

Tie hoitajaksi projektissa on kehitetty seuraavia hyviä käytäntöjä (perusteellisemmat selvitykset tuloksista ja hyvistä käytännöistä löytyvät sivustolta; salpro.salpaus.fi/muratti)

1) Osaamisen tunnistaminen: lähtötason kartoitus (lomakkeet, matematiikan testit ja lukitestit), dokumentit (koulutus ja työkokemus), systemaattinen havainnointi tietoperustaisissa opinnoissa ja työssäoppimassa (kehitetty lähihoitajan ja sairaanhoitajan tutkinnon perusteisiin pohjautuva osaamisen kartoitus - lomakkeisto), psykologinen resurssikartoitus, arkiosaamisen tai nonformaalin osaamisen huomiointi, kielitestit

2) Tuki- ja ohjauspalvelut: opiskelijoiden ohjaustupa, opettajien työpajat, opetusmateriaalin selkokielistäminen, osaamiskansiotyöskentely, työssäoppimisjakson tuki (S2-opettajan vierailut, työelämän perehdytys, monikulttuurisuusperhdytys).

Opiskelijoiden ohjaustuvassa ohjauksen lähtökohtana olivat opiskelijan omat kysymykset ja oppimistehtävät. Opiskelija saapui ohjaukseen ilman ajanvarausta. Tupa oli auki kerran viikossa, mutta ohjausta oli tarvittaessa saatavilla myös muina aikoina. Ohjaustuvan ohjaajina toimivat vuorotellen maahanmuuttajien ohjaava ja ammatillinen ohjaava opettaja. Opiskelijan ohjaustupakäynnit kirjattiin niin, että ne olivat myös muiden ohjaustoimijoiden seurattavissa. Koska monet maahanmuuttajat eivät olleet vielä Suomessa löytäneet omaa tukiverkostaan, toimi viikoittainen ohjaustupa myös sellaisena. Opintojen lisäksi tuvassa oli mahdollisuus keskustella laajemmin myös muista, kuten esimerkiksi kotoutumiseen liittyvistä asioista. Tie hoitajaksi -hankkeessa kehitettiin myös opettajien monikulttuurista ohjausosaamista. Hankkeessa aloitettiin opettajien työpajatoiminta. Monikulttuurisuuskouluttajat kertoivat työpajassa kulttuurisesta vuorovaikutuksesta, erilaisista oppimiskulttuureista sekä hyväksihavaituista opetuskäytänteistä. Opettajat keskustelivat ja vaihtoivat kokemuksia maahanmuuttajien ohjaamisesta. Yhdelle opettajaryhmälle järjestettiin kaksi erillistä työpajaa. Työpajaa ennen opettajat lähettivät opetusmateriaalia selkokielistettäväksi S2-opettajalle. S2-opettaja ohjasi tämän materiaalin selkokielistämistä pienryhmissä. Näin saatiin ideoita miten omaa kirjallista ilmaisua voidaan saada selkeämmäksi.

3) Klinikakouluttajamalli: työssäoppimisen tuki opiskelijoille ja työelämälle, reflektiot, teematahtävät osastotunneilla

Tie hoitajaksi -hankkeen TE- koulutuksessa osastotunnit järjestettiin pienryhmissä. Kukin ryhmä kokoontui tietyinä viikonpäivinä kahdeksi tunniksi. Pienryhmissä keskusteltiin teematehtävistä sekä oppimiskokemuksista. Pienryhmätapaamiset tukivat suomen kielen oppimista ja toimivat opiskelijoille tärkeänä vertaistukena.

Klinikakouluttaja osallistui yhtenä kouluttajana koululla pidettäviin reflektiopäiviin. Niissä laajennettiin työssäoppimisessa ja osastotunneilla opittuja asioita. Reflektointiin käytettiin koko koulupäivä ja paikalla oli kaikki opiskelijat. Yhteisessä pohdinnassa käsiteltiin eri työyksiköiden työ- ja toimintatapoja. Lisäksi suomalaista hoitokulttuuria verrattiin oman lähtömaan käytänteisiin

4) Blogin käyttö oppimisen ja ohjauksen välineenä: yhteydenpitoväline opiskelijoiden - klinikkaopettajan ja mentoreiden välillä, tehosti opiskelijoiden kirjoittamisen oppimista (toimi hyvin opettajien ja opiskelijoiden välillä, mentorit osallistuivat kirjoittamiseen vähemmän)

Blogimuotoisella päiväkirjalla on monia etuja perinteiseen verrattuna: Verkossa opiskelijan on mahdollista

saada ohjausta nopeasti, oikea-aikaisesti sekä sopivina annoksina. Palautteen antaminen, tarkentavien lisäkysymysten tekeminen sekä kannustus oppimisen ja ihmettelyn jatkamiseen auttavat opiskelijaa ammatillisessa oppimisprosessissa. Myös suomen kielen oppimisen kannalta blogin vuorovaikutteisuus on etu. Blogi toimii parhaiten, kun eri osapuolet kirjoittavat ja kommentoivat kirjoituksia aktiivisesti. Verkko-ohjaamisen omaksuminen osaksi opiskelijaohjausta vaatii mentorilta usein totuttelua ja luonnollisesti aikaa paneutua palautteen antoon.

5) Työnohjaus mentoreille; kaikki eivät osallistuneet, mutta osallistuneet kokivat sen hyödylliseksi Tie hoitajaksi -hankkeessa työnohjaus painottui mentoroinnin tukemiseen, mutta siinä oli huomioitava myös monikulttuurisuuden näkökulma. Tavoitteena oli auttaa mentoreita ymmärtämään monikulttuuristuvan työyhteisön uudistuvia sosiaalisia rakenteita ja suhteita. Lisäksi tavoitteena oli ohjata mentoreita näkemään, että eri kulttuureista tulleiden yksilöiden erityisosaaminen ja erilaisuus on myös voimavara, ja että yksilöiden välillä on samankaltaisuuksia erilaisesta kulttuuritaustasta huolimatta.

Hyviä käytäntöjä ja projektin tuloksia on jo lähdetty levittämään mm. seuraavissa tilaisuuksissa:

- Hämeen Ely-keskuksen järjestämä koulutus- ja verkostotapaaminen 22.-23.11.2011
- Salpauksen, LAMKn, Ekmin ja Omnian henkilöstöjen kehittämispäivät
- yhteistyötapaamiset työelämän edustajien kanssa
- Hankkeen päätösseminaarit Lahdessa ja Espoossa
- Lahden paikallisradion uutiset 6.9.2012
- erilaiset kokoukset ja kehittämistilaisuudet

Projektin hyviä käytäntöjä ja tuloksia on mainostettu myös ;

- Muratti, maahanmuuttajan ura ammattiin - ohjaajan työkalupakki (sähköinen)
- Maahanmuuttajataustainen opiskelija ryhmässäni - opettajan opas (sähköinen ja painettu)
- Salpauksen hyvinvointipalvelujen sähköinen uutiskirje
- Salpauksen Uusille Urille - projektilehti
- Etelä-Suomen sanomissa artikkeli opiskelijoiden järjestämästä monikulttuurisuuspäivästä 6.9.2011

12. TOIMINNAN JATKUVUUS

Tie Hoitajaksi projektissa saatiin tuloksia ja hyviä käytäntöjä, jotka ovat jo jääneet koulutuksen järjestäjien toimintaan. Koulutuskeskus Salpauksessa pysyvinä toimintoina ovat ohjaustupa opiskelijoille ja opettajien ohjauspäivät. Lähtötason kartoituslomakkeisto on myös käytössä. Myös monikulttuurisuusmenttorikoulutusta on tarkoitus toteuttaa yhteistyössä työelämän kanssa. Ekamissa

toteutettu työssäoppimisen perehdytysohje on aktiivisessa käytössä. Samoin Omnian Moodle-pohja ja osaamiskansio on käytössä. Käytössä on myös S 2 opettajan konsultointimahdollisuus tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Projektissa kehitetty ja pilotoitu resurssikartoitus soveltuuden arviointiin ei ole vielä käytössä. Myös erittäin toimivaksi todettu klinikkakouluttajamallin käytäntöön ottaminen on kesken. Sekä resurssikartoitus että klinikkakouluttajamalli käyttöön ottaminen vaativat lisä- resursseja. Projektissa saavutetut tulokset ja hyvät käytännöt ovat siirrettävissä ja sovellettavissa myös muille kuin sosiaali- ja terveystalalle. Lopputuotteen laadittu sähköinen MURATTI sivusto on käyttökelpoinen kaikille maahanmuuttaja taustaisten opiskelijoiden kanssa toimiville. Projektin tulokset ja menetelmät soveltuvat myös muille erilaisille oppijoille.

Projektin tulosten jalkauttamisesta ja toimintaan vakinaistamisesta vastaavat projektiin osallistuneet toimijat omilla tahoillaan. Sähköisen lopputuotteen ylläpidosta ja päivittämisestä vastaa koulutuskeskus Salpauksen aikuiskoulutus ja työelämäpalvelujen hyvinvointipalvelut.

13. PROJEKTIN RAHOITUS

Projektin rahoitus suunnitelman * mukaan:

Projektin toteutunut rahoitus:

ESR- ja valtion rahoitus	282 142,00 €	79 %	165 181,02 €	71 %
Kuntien rahoitus	75 000,00 €	21 %	66 792,28 €	29 %
Muu julkinen rahoitus	0 €	0 %	0 €	0 %
Yksityinen rahoitus	0 €	0 %	0 €	0 %
Tulot	0 €	0 %	0 €	0 %
Rahoitus yhteensä	357 142,00 €	100 %	231 973,30 €	100 %

* Suunnitelma = viimeisin hyväksytty projektisuunnitelma

14. YHTEENVETO PROJEKTIN TOTEUTUKSESTA JA TULOKSISTA

Tie hoitajaksi projektin lähtökohta on pula sosiaali- terveys- ja kasvatustieteiden ammattilaisista. Projektin tavoitteena oli kartoittaa maahanmuuttajataustaisten hoito- ja kasvatustieteiden ammattilaisten tietä pätevyitä suomalaisen tutkintojärjestelmän mukaisiksi asiantuntijoiksi ja työllistyä. Projektin toteutettiin ylityövoimavarana hankkeena. Toteuttajatahoina olivat Koulutuskeskus Salpaus (hallinnointi), Lahden ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden laitos, Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto Ekami sekä Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia. Projektin toteutettiin ajalla 1.12.2009-31.10.2012.

Tie hoitajaksi projektin toteutus muodostui kahdesta keskeisestä tekijästä; projektiryhmästä sekä TE-koulutuksista. Projektiryhmässä innovoitiin ja työstettiin projektisuunnitelman mukaiset menetelmät ja mallit. Työstetyt mallit pilotoitiin Lahden, Kotkan ja Espoon TE-koulutuksissa.

Projektissa kehitettiin seuraavat mallit maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille ja heidän ohjaajille

- menetelmiä osaamisen tunnistamiseen
- soveltuvuuden arviointimalli sosiaali- ja terveystalalle
- klinikkakouluttajamalli ja
- työpaikkaohjaajan monikulttuurisuusmenttori - koulutus

Tie hoitajaksi projektin tulokset ja hyvät käytännöt ovat koottuna sähköiseen lopputuotteeseen MURATTI,

maahanmuuttajan ura ammattiin - ohjaajan työkalupakkiin (salpro.salpaus.fi/muratti).

Lisätietoja projektista antaa projektipäällikkö Katri Kolstela (044 7080 216, katri.kolstela@salpaus.fi)

15. AINEISTON SÄILYTYS

Missä säilytetään projektin toteutukseen liittyviä asiakirjoja, kuten kirjanpitoaineistoa, toiminnan tarkastuksen kannalta tarpeellisia asiakirjoja, tietoja toiminnasta ja osallistujista sekä ohjausryhmän pöytäkirjoja. Säilytyspaikan osoite tai yhteystiedot.

Projektin päätyttyä kaikki muu aineisto, paitsi palkka-aineisto, kerätään yhteen ja arkistoidaan Päijät-Hämeen koulutus konsernin arkistointisuunnitelman mukaseen säilytyspaikkaan (Teinintie 4, 15200 Lahti). ESR-aineisto säilytetään vähintään vuoden 2019 loppuun.

Päiväys ja allekirjoitus

30.11.2012

Katri Kolstela

projektipäällikkö/opettaja